

ACC. N:R

M. 6621 : 1-6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Amette Sonerson
 Härad: Frosta Adress: Sjöringe
 Socken: Sjöringe Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vaka för att se den tillkommande.

När man skulle vaka,

Olika sätt.

Vaka för att se andra händelser.

Vaka för att se döda.

L. U. F. 30

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6621: 1.

Landskap: Länne Upptecknat av: Arnette Jonsson
 Härad: Frosta Adress: Åsyringe
 Socken: Åsyringe Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år   i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De har alltid varit ett bruk att vaka för att se den tillkommande.
 De har försökt av många flickor. De är ju både midsommarvaka och
 julvaka. Men äldre har också särskilda iakttagelser hälsat julnatten.
 Mången flicka har ätit en salt sill bekvämt, (stjärten frö) med både ben,
 huvud, innehåll och allt, midsommarafton, sen inte sagt något, utan med
 tystnad lagt sig. Så i drömmen skulle den tillkommande ge henne dric-
 ke, gav han henne sin betydelse de rike dom, fick hon vatten, fattigdom.
 Saltpannkaka har även varit ett sådant bruk. Då var de tre flickor om
 det, de skulle gemensamt hålla i vispen och gemensamt äta sönder äggen,
 och gemensamt dela den i tre delar allt tiggande. Så i drömmen kom den
 tillkommande, kom han inte förlovat di ogifta. Den gamla obligatoriska
 kärleksörden har i alla tider plockats av både unga och gamla.
 Den plockades onsdags aft, så sattes i takbjelken två kviatar på varit ställe.
 Vänste kviatarne i högr blev de av med di som di satt om, skildes di eller visarna
 blev de inte av.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6621: 2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Lönner
 Härad: Frosta Adress: Åsbyinge
 Socken: Åsbyinge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett sätt att veta framtidens, di drag lindtyget av och hade i handen utbredd.
 En morgon midnatten i åstog di vega om där var någon förändring. De ämnarna
 lagde i kors betydde de dödsfall, var en arm utlagd, giftermät, nedre delen upp-
 viken, lägersmål, oförändrad ingen ändring under året. Men den sedan blev ju
 föremål för mycket skämt. Om någon onsdag individ kom över något, eller flera
 lin tyg, även fruntimmer, kunde di ändra på julaget. De blev ju mest nedre delen upp-
 var de då så, att den som ändrat julaget höll lyst blev de ju en dra för flickan att
 någon utkorad gjort de. Detta tror jag knappt någon om går, men de övriga som besta
 lever kvar, där är di som talat om di försöket med sullen, män, har di sagt, ja kan
 inte reda va ja drömde. Men någon har också talat om att försöket med att äta
 sullen, den kom i drömmen med vatten som hon var gift med (den hade honn henke i
 tankarna). Samma procedurer kunde upprepas julnatten. Om di julnatten, som andra
 satt sig till bords gick tiggande till en korsväg, och blev stående där till
 midnat kom den tillkommande.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6621:3

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Larsson
 Härad: Frosta Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år   i

ett julefton under dygnad sitta orärlig i ett rum ensam till midnatt skulle
 di få se någon komma in genom dörren. Di skulle ha ljus på bordet.
 Jag vet du som har försökt, men då bl. närmast sig 12. hänt sig kusliga och eläkt
 Di kunde även söka utforska andra iden eller händelser som skulle ske
 under året. På den tiden då di eldade på öppna spis, jämnade di ut asken
 innan di gick till vila, för att om morgonen se i asken vilka spår som synes.
 Så många olika slags spår som synes, så många olika slags djur skulle
 födas under året. Julnatten har även varit en särskild tid då di vakat för
 att se någon från andevärlden. Di har då vakat för att se män död uppenbara
 sig. Di trodde ju mycket att di skulle gästade hemmet julnatten. Eller något
 annat andeväsen skulle komma vid 12 tiden. De skulle ju vara ensamoma i ett
 rum, med ljus tända men då men en psalmbok som di läste i. Många tror
 ju att en död har visat sig, men att den vakande ej fått kraft att tala
 den till. Di påstår även att di kunnat se andra andeväsen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 6621: 4.

4

Landskap: ..... Skåne ..... Upptecknat av: ..... Annette Jonsson .....
 Härad: ..... Frosta ..... Adress: ..... Sjövinge .....
 Socken: ..... Sjövinge ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... 1940 ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Att vaka för att tala med döda har jag alltid hört att de kunnat om de i livetiden kommit överens att den som först de skulle komma igen och uttala hur den hade de. De skall de även ha kommit på den bestämda tiden, men hur de fått svar, är visst mer. Tala till om en som hade någon död som hon sa sig onykhet, och andra som så många var den var. Den kom och visa sig en gång, hon fråga hur den hade det, den svarar, ja vet inte, jag är borta i haddis, där skall jag vara så länge. Hon kom i gubbel över de svaret och gick till prästen, jag vet ej vad brödet hon gav. Vaka för att se häser, och styg, och andar har många försökt. På de ställe som sjuker har gått, eller döda gått igen har ju inte som hälet velat vara, men när har ju försökt. De skulle ju vara kunniga något i svarskonsten annars kunde de få en stift så de inte kunde reda sig. Se döda som gått igen har här många sett, många medel har tillgripits för att freda sig. Se trollpacker har ju näst varit vid präst, om de gick till kyrkan kunde de få se trollpackerna komma från blåskulla.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6621 : 5

5

Landskap: Lhåne Upptecknat av: Ednette Larsson
 Härad: Frosta Adress: Åsänge
 Socken: Åsänge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En händelse som är av senare tid, för omkr. 25 år sen. I Gärdö härad var en kvinna som bodde i ett hus, hon avstod med styg, de var hon smitt tredde för. Hon hade bara en son, men han visste ju inte om hennes besök. Hon höll sig mycket ensam, inte i umgänge med andra. Sonen tjäna, så han gick ju hem en och annan gång. Men så gick han inte hem på en lång tid, då frågade någon honom varav de berodde. Ja, sa han, de e rent omöjligt, så när ja var hemma, de var rent en kväll, när jag kom tätt vid huset såg jag tätt, ja tyckte ju de var konstigt. När jag kom intill fönstret tänkte ja, ja ska lysa vid fönstret vem de är. Där var så press så jag kunde titta in, där satt mor och en räli evartklädd kort vid bordet e bländra i bland papper och bröte. Jag sto stilla och titta, så vid midnatt resde han sig och gick mot dörren men kom inte ut, han hade konstiga fötter. Ack herre gud, ja ble så ja kunde inte gå in jag begrepp vem de var. Sen har jag inte hummat gå hem, ja rent bävar när jag tänker på vem som gästas hemma. (hans egna ord) Jag har hört berättelsen av en annan som även sett kvinnan.

Skriv endast på denna sida!

även sett kvinnan.

ACC. N:R.

M. 6621 : 6.

Landskap: ..... Phane ..... Upptecknat av: ..... Annette Sorenson .....
 Härad: ..... Frosta ..... Adress: ..... Åsänge .....
 Socken: ..... Åsänge ..... Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... 1940 ..... Född år ..... i .....

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vaka för att se vilka som var häser kunde di göra på skilda sätt.
 De brukar mest ske vid påsk och nyår. Di som hade dröm att di blev
 förhäscade, att någon gjorde ont på något sätt, så ville di veta vem de var som
 var upphovet. Skärtorsdagsmatt och nyårs matt brukar di vara uppe, såg di då
 någon misstänkt person komma tog di för givet de var någon som kunde
 göra ont. Vaka för att se mjölkaharar, eller tontar, för i tiden var här
 ju mjölkaharar som förde mjölken från ena stället till de andra.
 Då fick di vara uppe långt innan slagningen för att se när han kom för
 att mjölka korna. Kunde di vaka ut honom, så di såg när han kom, eller
 till vilket ställe han gick, så kunde di ju skjuta, men då skulle bössan
 vara laddad med silverkuler, snarast sköt di kom. Där är ju di som påstår
 di sett tontar vid hus, di gjorde ingen förskott om di inte oroades.

Skriv endast på denna sida!